

ବନ୍ଦେ ପିତରଂ ।

ଜଗତ୍ ସ୍ତୁତି ।

ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ନନ୍ଦ

ଦର୍ଶକ ରଚିତ ।

ଶ୍ରୀ ଜୟକୃଷ୍ଣ ଚ୍ୟାଉପଦ୍ଧି ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ

ପ୍ରଜାପତି କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପ୍ରକାଶିତ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର ।

ମୂଲ୍ୟ ଦୁଇ ପଇସା ।

ବଳ ବାର୍ଯ୍ୟ ଉଦ ଶକ୍ତି ନିବସୁରୁ
 ତା ଯୋଗୁଁ ବନ୍ଧୁରଣ ।
 ଉଠାଅ ସନ୍ତାନେ ତାଲି ଦଥ କାନେ
 କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମନ୍ତ୍ର ସକଳ ;
 ମାତାର ଆହ୍ୱାନେ ଉପଜିବ ପ୍ରାଣେ
 କବୀନ ଉଦ୍‌ଘାତ ବଳ ।
 କର୍ମବୀର ହବ ପୁଅକୁ ଦେଖାଇ
 କହୁଦଥ ଗୁଡ଼ି କଥା ;
 ‘ଅସାଧ୍ୟ’ ନାମକ ହେୟ ବର୍ଣ୍ଣି ହୟ
 ଅଳସଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ର ଲେଖା ।
 ଜଣେ ଯା କରୁଛୁ , ଅନ୍ୟ କଥା ତାହା
 କରୁ ନପାରିବ କିଛି ;
 ଉଦ୍‌ଘୋଷି ପୁରୁଷ ଚେଷ୍ଟାରେତ ମାତି
 ସ୍ୱର୍ଗିକ ହୁ ପ୍ରସବୁଛୁ ।
 ନମଣ କେବେହେଁ , ଡେଇଁଲୁ ଅସାର
 ବଳ ବାର୍ଯ୍ୟ ବୁଦ୍ଧିମାନ ;

ପାହୁଲୁଣି ଅମା ବଦ

କାର୍ଯ୍ୟ—ରତ ସହଜାତ

ଓଡ଼ିଶା ଗୁରୁ—ଗୁରାଂଜେ

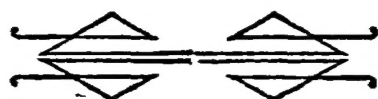
ନିକଟାଥ ଅବବାଣେ ।

ଚନ୍ଦ୍ରବାଣୀ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଗୁଣ

ହସିବେ ତୋ କାନ୍ଦିବଜ ।

କରୁବାକୁ ମାତ୍ର ସେବା

ଦଶଜଣେ କଣେହେବ ।

ସୁକୁ ଦିନେ ମାତଃ ଶର ପ୍ରସବିନୀ
ଗଙ୍ଗାଠାରୁ ବୋହାବରୀ
ଗାଉଥିଲେ ଯଶ ସତତ ଭୋବର
ଗୋ ପୁଅ ବାହାକୁ ତର ।
ଘର ଭୋର ପୁଅ, ଜାଣି ଶାନ୍ତିଦେବେ,
ବିଶ୍ୱାସ ତ ଡରୁନାପଣେ;
ପକ୍ଷୀ ଉଡ଼ିଗଲେ ତମକ ପଡ଼ନ୍ତି
ଲୁଚନ୍ତି କବାଟବିଶେ ।
କାହ୍ନୁରେ ଯେ ଶାରେ ବନ୍ଧ ରହୁ ଦେଇ
ସଜ୍ୟ ଯଶ ବଢ଼ାଇଲେ;
ତାଙ୍କ ବନ୍ଧ୍ୟରେ ଯେତେ ପୋତିବାକୁ
ପିଅଦାପଣ ଉଣିଲେ ।

ଡୋର ଶୁକ୍ଳସ୍ବର, ନିକୁଞ୍ଜେ ନିକୁଞ୍ଜେ,
 ଗାଉଥିଲେ କବି ସଦା;
 ମହାଦାନା ଗୁନା ହେବାକୁ ତୁ ସମ ।
 କବିକୁଳ ହେଲେ ପଦା ।
 ମାଧବ, ଶ୍ରୀଧର, ଉପେନ୍ଦ୍ର, ଶାରଳା,
 କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ଜନସ୍ଥାନ;
 ଦ୍ଵାୟରେ ହୋଇଲୁ 'ଶାଶୁ ବୋହୂକଳ'
 'ବୈଦ୍ୟନାଥ,' ପ୍ରିୟସ୍ଥାନ ।
 ଯେଉଁ ଉଡ଼େ ଗୁଡ଼ି ତୋ କାର୍ତ୍ତିକଳାପ
 ନାଉଥିଲୁ ଉଡ଼ି ଉଠେ;
 ଅଳ୍ପ ଦଶା ଦେଖି କିଏ ବା କହୁବ
 ଥିଲୁ ରାଗ୍ୟବତୀ ଅଗେ ।
 ଶୈଳେ, ଶୈଳେ, ଅଉ ନ ଶୋଭେ ଦେଉଳ;
 ସଦାବର୍ତ୍ତ ଜଳାଶୟେ,
 ନ ଶୋଭଇ ଦେଶ;
 ସଦାବର୍ତ୍ତ ମାଗୁଣୟେ ।

ଥିଲା ଏହି ସ୍ଥଳ, ପଣ୍ଡିତ ବହୁଳ
 ନିର୍ଲୋଭ ଉଦାରମନା ,
 ଶକ୍ତଦ୍ଵାରେ ପୂଜା ପାଉଥିଲେ ସଦା,
 ନ ଥିଲା ଦୁଆର ମନା ।
 ଶାସ୍ତ୍ର, ଶାସ୍ତ୍ର ଚର୍ଚ୍ଚା ବଦଳେ ହୋଇଲା
 ପରଗ୍ରାନ୍ଧ, ପରଦାନି ,
 ଶକ୍ତୋଚ୍ଚତ କାର୍ଯ୍ୟ ; ପଣ୍ଡିତ ବଦଳେ
 ମୁଖ ଶକ୍ତଦ୍ଵାରେ ମାନ ।
 ମହିଁ ଯିବି ଶାନ୍ତି, ଉପଦେଶାବଳୀ,
 ଶୈଳେ, ଶୈଳେ, ସୁକୁଥିଲ
 ଅହଂସା ବଦଳେ ଭାଇ ଭାଇ କଳ
 ତହିଁ ଥୁଣି ପାର ଦେଲା ।
 ସମୟ ସହର ଶାସ୍ତ୍ରରୁ ଯାକ
 କାଟକ ପେଟକୁଗଲ,
 ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ପୁଅ ଉଦର କାଳରେ
 ଭୂଷା ମାଗି ମାଗି ମଲା ।

ଶୁଦ୍ଧି ଆଜ ପୋତ, ନିର୍ଭୟେ ସାଗରେ
 ପତକା ଉଡ଼ାଉଥିଲ
 ଗାଳି ସେ କୋଇତ ନାମ ହେଲା ଲୁପ୍ତ
 ଓଡ଼ିଆ ଗୋବରେ ମଲା ।
 ଓଡ଼ିଶାର ପଣ୍ୟ, ଦେଶ ବିଦେଶରେ
 ନିର୍ଦ୍ଦାୟ ଅଛୁ ଆଦର
 ବିଦେଶର ପଣ୍ୟ ନହେଲେ ଏଣିକି
 ନଚଳଇ ଦଣ୍ଡେ ଘର ।
 ମୋଟ ଝଡ଼ କାଠ ପାନିଆ କୁଣ୍ଡେ
 ପିତଳଖଡ଼ୁ ଦେଖିଲେ,
 କିଏ ବା କହିବ ବାପ ବଡ଼ବାପେ
 ଶିଳ୍ପୀ ପଣେ ବଢ଼ୁଥିଲେ ।
 ଶିଳ୍ପୀପୁରୁଷାନେ, ଏହାମୁକାମନେ
 ନିଜ ନିଜ ହୋଇ ଠୁଲ,
 ପ୍ରିୟ କାଉଁରାଳି ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଦର୍ଶନେ
 ହେଉଛନ୍ତି ଶୋକାବୁଲ ।

କେ କହେ କାହାନ୍ତି ଉଷ୍ମ ବ୍ୟୋମକେଶ
 ରମ୍ୟ ଦେବାଳୟ ଚୂର୍ଣ୍ଣ;
 କେ କହେ ଦେଶ ମୋ ଜଳାଶୟ ଦଶା
 ପଙ୍କେ ହୋଇଅଛୁପୁଣି ।
 ନୀଳାଚଳ ଦଶା ଦୈତ୍ୟ ମହୋଦଧି
 ମୁଣ୍ଡକୋଡ଼ଅଛି ସଦା;
 କାନ୍ଦକାନ୍ଦ କହେ କପାୟ ଶାନ୍ତେହ
 ପ୍ରକୃତ ମନୁଷ୍ୟ ପଦା ।
 ଧନ ମନ ଦେଇ ଯେଉଁ ଶ୍ରାମକର
 ଓଡ଼ିଆ ରହିଥିଲେ;
 ତାହାଙ୍କ ସନ୍ତତି ସେହି ଦେଉଳରେ
 ଚୁନି ଲେପି ନପାରିଲେ ।
 ଦୂର ଦେଶୁ ଲୁହା ପଥର, ଅଣାଓ
 ବିଚକ୍ଷ ଦେଉଳ ରଚି
 ଓଡ଼ିଆ ପ୍ରତିଭା ସରସ ଜଗତର
 ବିସ୍ମୟ ଜନ୍ମାଇଅଛି ।

ସେହୁ ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ଅବିଶେଷ ଦଶା

ହୁଏ ହୁଏ କୋମଳାଙ୍ଗୀ-

ଚନ୍ଦ୍ର ଭାଗା ଦେବା ଅଳସ ଦନରେ

ହୋଇଗଲେ କୁଣଅଜ୍ଞୀ ।

ସଦୃଶ ସୁନ୍ଦର ଅଷ୍ଟାଦଶ ନଳା,

ମର୍ଦ୍ଦ-କେଶରୀ ସେହୁ

ଫୁଲ ବସନ୍ତର ଯେହେ ପୁଷ୍ପତନ

ଉଜ୍ଜଳ-ଗୌରବ-କେତୁ ।

ସେହୁ ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ହରଭାଗ୍ୟ ପୁଅ

ହୋଇ ଗଲେ ଏତେ ଡାମ;

ଅଜ୍ଞର ନିମ୍ନିତ ଅଟ୍ଟାଳକୀ ସେହୁ

ପାଣିହରେ ପରଦନ ।

ଭକ୍ତ ହରିନାମ, ମହମ୍ମଦ ଗାୟକ,

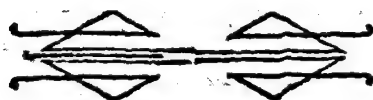
ନଢ଼ାଲେ ଅମୃତ କାନେ;

ଶାସ୍ତ୍ର ଚର୍ଚ୍ଚା ସ୍ଥଳେ 'ମୁକ୍ତ ମଣ୍ଡପ'ର

ପୂର୍ଣ୍ଣ 'ଦୟ' 'ଦୟ' ତାନେ ।

ସୁଅଘେନି ସିନା ମାଗୁବର ଟେକି
 ସୁଅଠାରୁ ମାଡ଼ି ସୁଟି;
 ଛିନ୍ନଭିନ୍ନ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି ଖୋଦି ପକେ
 କପରି ହରିବଦୁଃଖ ।
 ସହୋଦର ଭାଇ ବିଭିନ୍ନ ହୋଇଲେ
 ନନ୍ଦ ଏ କାହାର ମାତା;
 ଏଦଶା ମାଗୁଲେ ତୋହରି କଥାଲେ
 ଲେଖିଥିଲା କୁରାଥା ।
 ରଥ ଚକ୍ରପର ଭାଗ୍ୟ ଚକ୍ରଘରେ
 କୁହେ ଭବେ କିଛି ଚିର;
 ହୁଅନା ଅଧୀର ଦିନେ ଦେଲେ ତୋର
 ଶୁଣିବ ଏ ଦୁଃଖ ନୀର ।
 ଶୁଣିଲି ଭାଇଏ ହୋଇ ଏକ ମେଲ
 କରୁଛନ୍ତି ପରାମର୍ଶ,
 ଜାଣିବେ ତୋଦୁଃଖ ବଢ଼ାଇବେ ଟେକି
 କାହିଁକି ଅଉ ବିମର୍ଶ ?

ବିଚିତ୍ର ସମସ୍ତ ନଥିଲେ ଶିଳା
ଥିଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୁକ୍ତ ଜାତ;
କହୁଥା ବିମନା କର ଅଗାଧ
ପାହୁବ ଏଦୁଃଖ ଗତ ।

ଏହି ପୁସ୍ତକ ଉପରେ କୌଣସି ଅଧିକାର ନାହିଁ ।

THE
Book of Infant Songs.
With Illustrations.

BY
Chandra Sekhar Nanda
Sub-Inspector of Schools, Cuttack.

ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ର ସେଖର ନନ୍ଦା କର୍ତ୍ତୃକ ଉପକ୍ରମ

ନୂଆ ଶିଶୁଗୀତ ।

ପ୍ରକାଶକ—ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ର ସେଖର ନନ୍ଦ ।

ବିକ୍ରୟକାରୀ ଶ୍ରୀ ଗଜେନ୍ଦ୍ର ମହାପାତ୍ର

କଟକ ।

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦ ୪ ମାତ୍ର ।

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଭୂଷଣ ସମ୍ପଦ କର୍ତ୍ତୃକ ଉପହାସ

ଦୂଆ ଶିଶୁଗୀତ ।

ଶିଶୁଗୀତ ନିମିତ୍ତ
ଉପହାସ ।

ଝଝଝ

ଭଲ ପଲ ବଏ ଅଛି ବୁଦ୍ଧିଅ
ଅଞ୍ଜଳ ହସ୍ତରେ ଦେଉ ସେ ଠିଅ,
ଶିଶୁଗୀତ ନେଉ ସେ ଉପହାସ
ଗୁରୁକୁ ଯାଉ କରଣ ଜୁହାର ।

କଣେ ଶିଶୁ ଅଞ୍ଜଳ ହସ୍ତରେ ଠିଅ ଦେବ ଓ ଅନ୍ୟ ଶିଶୁ ଭାବ ।
ହସ୍ତରେ ଶିଶୁ ଏହି “ଶିଶୁଗୀତ” ପୁସ୍ତକ ଦେବ ।

ରାଜା-ରାଣୀ ।

ଝଝଝଝଝ

(କର୍ମଗୀତ)

କର୍ମ, କର୍ମ, କର୍ମ, ଭାରତେଶ୍ବର,
ମଉଡ଼ମଣି ସେ କୃପାକୁଳର । ୧ ।
ଭାରତେଶ୍ବରୀ, ମା' ଦୟାବତୀ,
ଅଛି ଗୁଣବତୀ, ପରମା ସତୀ । ୨ ।

ପୁରୁଷ ସାମାଜ୍ୟ ଗୌରବଧନେ,
ସୁଖୀ ହୋଇବୁ ଯା ସୁଖ—ସାଧନେ । * ।
ଦୀର୍ଘାୟୁ, ପୁରୁଷ ଲଭନ୍ତୁ ସେହି,
ବିଭୁଙ୍କ ଚରଣେ ପ୍ରାଣନା ଏହି । ୪ ।

ହାତ ଯୋଡ଼ି ଅଶ୍ରୁ ମାଡ଼ିବସି ଉତ୍ସୁକ ରୁହୁଁ ରକ୍ତ ଶୁଦ୍ଧରେ
ବୋଲିବେ । ସମ୍ମୁଖରେ ଶୁଭା ଶୁଭାଙ୍କ ଛବି ରସିଥିବେ ।

ପୁରବର୍ଣ୍ଣ ଗୀତ ।

ଉମା କହେ “ମା”, “ମା”

“ଅ” ଗଲେ ପଡ଼େ “ଅ” । ୧ ।

ଦ୍ରୁପ “ଇ”, ଦୀର୍ଘ “ଇ”,

ପଡ଼େ ଦ୍ରୁପ “ଇ”, “ଇ” । ୨ ।

ଦ୍ରୁପ “ଉ”, ଦୀର୍ଘ “ଉ”

ସାପ ହୁଏ “ଓ”, “ଓ” । ୩ ।

ଦ୍ରୁପ “ଋ”, ଦୀର୍ଘ “ଋ”,

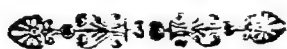
କେନ୍ଦର ବାଜେ “ଋ”, “ଋ” । ୪ ।

“ଏ” ଗଲେ ପଡ଼େ “ଐ”

ଶୁଭ ନାଚେ “ଐ”, “ଐ” । ୫ ।

“ଓ” ଅଗେ ପଡ଼େ “ଔ”,

ଶିଶୁ ଛାବେ “ଔ”, “ଔ” । ୬ ।

ବ୍ୟଞ୍ଜନବର୍ଣ୍ଣ ଗୀତ ।

କ, ଖ, ଗ, ଘ, ଙ,

ସବୁ ଗଛ ମୂଳେ ବସିଛୁ ବେଙ୍ଗ । ୧ ।

ଚ, ଛ, ଜ, ଝ, ଞ,

ବେଙ୍ଗ ଗୋବାଡ଼ୁଛୁ ଝ, ଞ । ୨ ।

ଟ, ଠ, ଡ, ଢ, ଣ
ଚ, ଥ, ଦ, ଧ, ନ,
ପ, ଫ, ବ, ଭ, ମ,
ସ, ର, ଲ, ବ,
ଶ, ଷ, ସ, ହ,
ଂ, ଃ, ।

ସବେ ଦେଖୁଛୁ ଚାରିଆଁ କୋଣ । * ।

ଭୁଜା ଖାଇବାକୁ ଦେଉଛୁ ମନ । * ।

ଫିଅ ବାବା ଦୁଧ ଆଉ ଗରମ । * ।

ପାଠ ପଢ଼ି ଧନ ହାତୀ ଚଢ଼ିବ । ୨ ।

କଅଣ ଖାଇବ ଚଷମ କହ । ୨ ।

ଆବାଣେ ଦେଖି ତାରୁ ବନ୍ଦୁ, ବନ୍ଦୁ ।

ଶୁଣିମାନେ ଏହି ଗୀତ ଅବୁଝି କଲବେଳେ ଅଗରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତସ୍ତବା
ମାଟି ବେଙ୍ଗ ଓ ବାଗଜର ସାରୁ ଗଛ ଆଡ଼କୁ ହାତ ଦେଖାଇବେ ।
“ବେଙ୍ଗ ବୋବାଇବା” “ଭୁଜା ଖାଇବା”, “ଦୁଧ ପିଇବା”, “ହାତୀ
ଚଢ଼ିବା”, “ଆବାଣରେ ତାରୁ ଦେଖାଇବା” ଅଭିନୟ କରିବେ ।

ଭାଇ ଭଉଣୀ ।

ଏକ ମା ପେଟରୁ ଜନମିଥାଇଁ,

ସେ ମୋର ଭଉଣୀ, ମୁଁ ତାର ଭାଇ । ୧ ।

ସେ ପୁଣି ଯା ଠାରୁ ଶୀର ଖାଇଛି,

ମୋତେ ଶୀର ଦେଇ ସେ ବଢ଼ାଇଛି । ୨ ।

ସେ ମୋଠୁଁ ବଡ଼, ମୁଁ ତା ଠାରୁ ସାନ,

ବାପ ମାଆକୁ ତ ଏକା ସମାନ । ୩ ।

ଖାଇବା ଦରବେ ନ କରୁଁ ଅଳ,

ମୋ ଶରଧା ତାଠୁଁ ନ ଯିବ ଟଳ । ୪ ।

ଦୁହେଁଯାକ ଦିଶୁଁ ସେ ଏକା ଦୁଇ,

ବାପ ମାଆଠାରେ ନ କରୁଁ ଅଳ । ୫ ।

ପ୍ରଥମ ଯାଦି ବୋଲିବା ସଙ୍ଗେ ଶୁଭ ଚଉଣୀର ବା ବାଳକ
ବାଳିକାର ହାତ ଧରି ନେଇ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରେ ପାଖରେ ଠିଆ କରିବ ଓ
ଶୁଭ ଏକା ଆଦର କରିବ । ଚଉଣୀ ମାରବରେ ଆଉ ଶେଷ ଦୁଇ
ଯାଦି ଶୁଭ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରେ ଏକାବେଳେ ବୋଲିବ ।

ପିତା ମାତା ।

ପିତା ଅଟନ୍ତି ହୃଦକାଞ୍ଚ,

ମାତା ଦେଖଇ ବନ୍ଧୁ ଭାରି । ୧ ।

ଦଶ ମାସ ଗରରେ ଧରି,

ବିଶୁଦ୍ଧି ଯେ ଜନମ କରି । ୨ ।

ସ୍ତନ୍ୟ ଦେଇଣ ବଢ଼ାଇଲେ,

ପିତା ସେ ପାଠ ପଢ଼ାଇଲେ । ୩ ।

ଅମୃତ ଦେଖିଲେ ସେ ଦୁଃଖ,

ନ ଆସି ତାଙ୍କ ମନେ ଯୁକ୍ତ । ୪ ।

ଶଶୁପାଇଁ ସେ ପ୍ରାଣପଣେ,

ଯତ୍ନ କରିନ୍ତି ଅନୁଷ୍ଠିତ । ୫ ।

ପାଳି ପାଳି ସେ କଲେ ଏଡ଼େ,

ଧନ୍ୟ ତାହାଙ୍କ ସ୍ମୃତି କେଡ଼େ । ୬ ।

(*)

ଅମ୍ଭେ ବସବା ପରିପନ୍ଥେ,

ସୁହିବା ଚାହାନ୍ତି କେମନ୍ତେ । ୨ ।

ଭଲ୍ ଭାବରେ ହାତ ଯୋଡ଼ି ଏକ ଦଳ ବାଳକ ବୋଲିବେ ।

ମାମୁଘର ।

ମୋତେ ଅନନ୍ତ ଲଗେ ମୋ ମାମୁଘରେ,

ମାମୁଙ୍କ ଲେଉ ଗୁର ମୋର ଉପରେ । ୧ ।

କି ପାଠ ପଢ଼ୁଛି ମୁଁ ମୋଠାରୁ ଜାଣି,

ନୂଆ ନୂଆ ବସ୍ତୁ ସେ ଦିଅନ୍ତି ଅଣି । ୨ ।

ମାରିଁ କୋଳେ ବସେ ମୁଁ ଅନନ୍ତରରେ,

ତାଙ୍କ ସ୍ନେହ ଅତୁଳ ଏ ଭୁବନରେ । ୩ ।

ଝେଲିବା ଦରକ ସେ ମୋ ପାଇଁ ଅଣି,

ଗେଲିବା କରଣ ମୋତେ ବୋଲନ୍ତି ବାଣୀ । ୪ ।

ମୋର ପିଠିରୁ ମାରିଁ ଧରେ ଅଭୂଷି,

ଧୂଳି ମାରିଁ ଶାଢ଼ିନ୍ତି ହୋଇଣ ଝୁସି । ୫ ।

କେତେ ସୁଖ ମୋହର ମାମୁଙ୍କ ଘରେ,

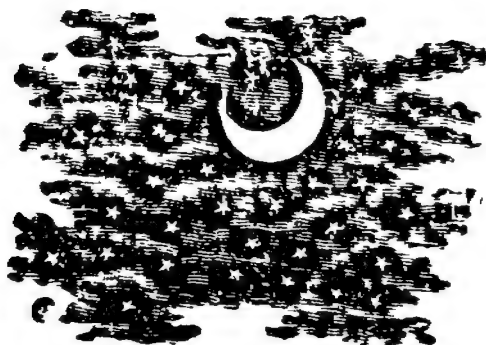
କିଛି ନାହିଁ ତା ପରି ଏ ଭୁବନରେ । ୬ ।

ମୋତେ ଅନନ୍ତ ଲଗେ ମୋ ମାରିଁ ଘରେ,

ମାରିଁଙ୍କ ଲେଉ ଗୁର ମୋର ଉପରେ । ୭ ।

ଜଣେ ବାଳକ ଅଭୂଷି କରିବ । “ନୂଆବସ୍ତୁ ପରିବା” “ଝେଲିବା
ଦ୍ରବ୍ୟପରିବା” “ପିଠି ଧର୍ତ୍ତୁ ପରିବା” “ଧୂଳି ମାରିଁ ଶାଢ଼ିବାରି” ଅଭିନୟକରିବେ

ଜହ୍ନମାମୁ ।

ଅଞ୍ଜନ

ଅରେ ଜହ୍ନମାମୁ ଶରଦ ଶଶୀ,
 ମୋ ପୁଅ ଦୁଃଖରେ ପଡ଼ିବୁ ଖସି । ୧ ।
 ଅକାଶୁ ଓଢ଼ାଇ ରହ ତଳରେ,
 ଖେଳୁ ମୋ ପୁଅ ଗୋବିନ୍ଦ ଶଙ୍ଖରେ । ୨ ।
 ଖାଇବାକୁ ସର ଲବଣୀ ଦେଇ,
 ଦେଉଥିବ ଅମୃତପାଣି ଯେଇ । ୩
 ଶୀତଳ ପଟିରେ ଶୁଅଇ ଥିବ,
 ସୁନା ଖଟୁଳ ତୋପାଇ ଅଶିବ । ୪ ।
 ଦୁହେଁ ଯାବ ମିଶି ଖେଳିବ ଦୋଳ,
 ମୁହଁରେ ଚନ୍ଦନ ଦେବରେ ବୋଳ । ୫ ।
 ଜହ୍ନମାମୁଠାରୁ ମୋ ପୁଅ ଗୋରୁ,
 ସଂସାର ମଧ୍ୟରେ ଦୂରତ ତୋରୁ । ୬ ।

ବାଳକା ଓ ପ୍ରଥମ ବର୍ଷୀୟ ଶିଶୁ ଏହି ଗୀତଟି ଅବୁଦ୍ଧି କରିବେ ।
 “ଜହ୍ନମାମୁଙ୍କୁ” ଦେଖାଇବାପାଇଁ “ଅକାଶକୁ ଦୂର ଦେଖାଇବା”,
 “ଦୂରରେ ଖସିବା”, “ଅକାଶରୁ ଓଢ଼ାଇବା”, “ସରଲବଣୀ ଖାଇବାକୁ
 ଦେବା”, “ପିଇବା”, “ଖୋଇବା”, “ଦୋଳ ଖେଳିବା”, “ଚନ୍ଦନ
 ବୋଳିବା” ପ୍ରଭୃତିର ଅର୍ଥନୟ କଲେ ସୁନ୍ଦର ହେବ

(୨)

ଅସ, ଅସ ଭାଇ ଖେଳିବା ବସି ।

ଅସ, ଅସ, ଭାଇ, ଖେଳିବା ବସି,
ମୋ ନାମ କୁମୁଦ, ତୋ ନାମ ଶଶୀ । ୧ ।

ମାତାକୁ ବହିଷ୍ଟ ଦେବା ସଙ୍ଗାତ,
ସଙ୍ଗ ହୋଇ ଦୁହେଁ ଖାଇବା ଛାଡ । ୨ ।

ଅସ, ଅସ, ଭାଇ, ଖେଳିବା ବସି,
ସଦୁମଣି ମୋତେ ମାଇଲ ଦସି । ୩ ।

ଅଛ ତା ସଙ୍ଗରେ ଗୁଲିବ ନାହିଁ,
ମିଛୁଆ ପିଲା ସେ ନ ଦେଖେ କାହିଁ । ୪ ।

ଅସ, ଅସ, ଭାଇ ଖେଳିବା ବସି,
ସବୁକୁ ପରତେ ନ ଯିବା ଶଶୀ । ୫ ।

ତୋହ ଠାରେ ମୋର ଅନନ୍ଦ ଯେତେ,
ଅଛ କାହାଠାରେ ନାହିଁ ତ ସେତେ । ୬ ।

ଜଣେ କୁମୁଦ ନାମରେ ଠିଆ ହେବ, ଜଣେ ଶଶୀ ନାମରେ ଠିଆ
ହେବ, ସଦୁମଣି ନାମରେ ଜଣେ ଅଦୂରରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବ ବା
ବସିଥିବ । କୁମୁଦ ଶଶୀର ହାତଧରି ଖେଳିବାକୁ ଯିବାର ଅଭିନୟ କରିବା
ସ୍ବର ଛଡ ନ ହୋଇ ଧୀର ହେବା ଉଚିତ ।

“ମୋ ସୁନାପୁଅଟି” ।

ମୋ ସୁନାପୁଅଟି ଭଲ,	କରେ ନାହିଁ କଲବଲ । ୧ ।
ମୋ ସୁନାପୁଅଟି ଶିଶୁ,	ସୁନାଗୁନ ପରି ଦିଶୁ । ୨ ।
ମୋ ସୁନାପୁଅଟି ସାଧୁ,	ତା ସଙ୍ଗରେ ସଙ୍ଗା ରାଧୁ । ୩ ।
ମୋ ସୁନାପୁଅଟି ଧୀର,	ମନ ତାହାର ଗଭୀର । ୪ ।
ମୋ ସୁନାପୁଅଟି ଗୀର,	ଗୁଲୁଥାଏ ଧୀର ଧୀର । ୫ ।
ମୋ ସୁନାପୁଅଟି ଗୋରୁ,	ସରଗ ଗୁନରୁ ତୋରୁ । ୬ ।
ମୋ ସୁନାପୁଅଟି ଶାନ୍ତି,	ଶିଶୁ କୋମଳ ନିଜାନ୍ତି । ୭ ।

ସୁଦୃଢ଼ ବଳିକା ଜଣେ ଦୁଇଗୋଟି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଖେଳନା ହାତରେ ଧରି
ଫୁଲୁ କରନ୍ତି । ସ୍ନେହ ସୁତକ ସ୍ତରରେ ବୋଉବ ।

(୧)

ସଂଗୀତ—ଗୀତ ।

୧ ୨ ୩ ୪ ୫ ୬ ୭ ୮ ୯ ୦

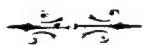
(୧)

ଏକ କହୁ ଶିଶୁମାନେ,
ଠିଆ ହେବା ସାବଧାନେ ।
ଦୁଇ ବୋଲି ଧୀରେ ବସି,
ପୁଣି ଉଠି, ପୁଣି ବସି ।
ଗୁଲି ଏବେ ଠିଆ ହେବା,
ଗୁରୁଆଡ଼େ ଗୁରୁ ଥିବା ।

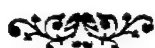
(୨)

ଏକ କହୁ ହୁଅ ଠିଆ,
ଦୁଇ କହୁ କରି ଯାଆ ।
କେ, ଦୁଇ, ତିନି ବୋଲି,
ଅସଭ୍ୟ ଧୀରେ ଗୁଲି ।
ଗୁରୁ, ପାଷ, ଇଅ. ସାଧ,
ଅଠ. ନଅ. ଦଶ, ଗତ ।
ଉପରେ ଆକାଶ. ଗୁଡ଼ି ଚଉଟି,
ତଳକୁ ଗୁରୁ ଲେ ଦଶଇ ମାଟି ।

ଶିଶୁମାନେ ଏ ବାଦଣ୍ଡି ଅବସ୍ଥା କରିବା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ‘ବସିବା’
‘ଉଠିବା’ ‘ଗୁରୁଆଡ଼େ ଗୁରୁ ଥିବା’ ‘ଧୀରେ ଗୁଲିବା’ ‘ଉପରକୁ ଗୁରୁ ଥିବା’
‘ମାଟିକୁ ଗୁରୁ ଥିବା’ର ଅଭିନୟ କରିବେ । ଏକ ଦୁଇ ପ୍ରଭୃତି ସଂଖ୍ୟା
ଜ୍ଞାପକ ଗୋଲି ବା ମଝି ଧରି ଯଥେଚ୍ଚ ଅଭିନୟ କରିବେ ।

ମିଶାଣ ।

ଏକ ସଙ୍ଗେ ଏକ ମିଶି ଦୁଇ ଦେଖ,
 ଭିନି, ଏକ ବେନି,
 ଭିନି ସଙ୍ଗେ ଏକ ଶୁଭଦେଲ ଦେଖ.
 ଶୁଭ ଏକ ପାଞ୍ଚ ଭେନି । ୧ ।
 ପାଞ୍ଚ ଏକ ଛଅ ମନେ ରଖିଥାଅ,
 ଛଅ ଏକ ମିଶି ସାତ,
 ସାତ ସଙ୍ଗେ ଅଠ ଏକ ମିଶି ଯାଉ,
 ଅଠ ଦୋଇଅଛି ଖ୍ୟାତ । ୨ ।
 ଅଠ ଅଠ ଏକ ନଅ ଦେଲ ଦେଖ,
 ନଅ ଏକ ଦଶ ଦୋଇଲ,
 ଦଶ ଅଠ ଏକ ମିଶି ଏକାଦଶ,
 ମନେ ରଖ ସବୁ ପିଲା । ୩

ଶିଶୁମାନେ ହାତରେ ଗୋଲି ବା ମଞ୍ଜି ଦେଇ ମିଶାଣର ପ୍ରକ୍ରିୟା
 କରୁଥିବେ ଏବଂ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୀତର ଅନୁକ୍ରମ କରୁଥିବେ ।

ଫେଡ଼ାଣ ।

ପାଞ୍ଚ ଜଣୁ ଜଣେ ଶୁଭ ଗଲେ ଶୁଭ
 ଶୁଭ ଜଣ ବାଞ୍ଛା ରହେ,
 ଶୁଭ ଜଣୁ ଜଣେ ଫଳାଇ ଗଲେ ହେ
 ବାଞ୍ଛା ଦେଖ ଭିନି ରହେ । ୧ !

ଭଜ ଜଣୁ ଜଣେ ଗୁଲି ଗଲେ ଗୁଲି
 ଦୂର ଯେ ପ୍ରୀତି ହୋଇଲ,
 ଦୂରରୁ ଗୋଟିଏ ଗଲେ ପଳାଇଣ
 ବାଣୀ ଯେ ଏକା ବସିଲା । ୧ ।
 ଏକ ଜଣୁ ଏକ ଗଲେ ଗୁଲି ଏବେ
 ଦେହ ଅଛୁ ନାହିଁ ଜାଣ,
 ଉପର କଥାକୁ ମନେ ଦେଇ ଦେଇ
 ପିଣ ଏପରି ଯେଡ଼ାଣ । ୩ ।
 ପାଞ୍ଚ ଜଣ ବାଳକ ଏକାଠି ଠିଆ ହୋଇ ଅବୁରୁ କରନ୍ତେ ଏକ
 ଅବୁରୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେଥିରୁ ଜଣ ଜଣ ହୋଇ ଗୁଲି ଯାଉଥିବେ ।

ପାତଲ କୋଳ ।

ପାତ ଲ କୋଳ, ପାତଲ କୋଳ, ଯେହୁ ଯେହୁ ଖୁଲୁଛି ।
 କିଏ ଲୁଚୁ, କିଏ କଦଳି, କେତେ ଗୋରୁ ଦଶୁଛି । ୧ ।
 କିଏ ନେଇ କୋଳ, ଗୁଲି, ମିଠା ପାକଲ କୋଳ,
 ଗାଁର ବୋଲି ବୋଲି ଖାଅ କୋଳ, ମାଉଣ ଡାଳ । ୨ ।
 ଜଣେ ପିଣୁ ମସ୍ତକରେ ଫଳ ଡାଳ ଘେନି ଏହି ଗାଁର ଅବୁରୁ କରୁବ
 ଓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବିନୟ କରୁଥିବାର ଅଭିନୟକରୁବ ।

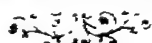

ଚୁଡ଼କୁ ମୁଣି ।

“ଚୁଡ଼କୁ ମୁଣିରେ ଚୁକେଇ ମୁଣି,
 ଧାନ ଭରଣକ ଖାଉଥା ବସ । ଚୁଡ଼ ଥା ମୁଁ ଯାଉଛି ରୁଷି” । ୧ ।
 ଚୁଡ଼କୁ ମୁଣିର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଥାଏ । ଚୁଡ଼କୁ ମୁଣିକୁ ମାଟି ସୁଆଦ । ୨ ।
 ଚୁଡ଼କୁ ମୁଣିର ଦେହ ଚିକ୍କଣ । ଯା ଅସ କରେ ଏ କଣ ସେ କଣ ।
 ଚୁଡ଼କୁ ମୁଣିର ପାଟି ମୁନିଆଁ । ମୁଣିଟି ମୋହର ପେଲ ଜାଣିଯା । ୪ ।
 ଚୁଡ଼କୁ ମୁଣିର ଦରୋଟି କଥା । ଘେଟି ପୁରୁଥିଲେ ଝୁଲୁଏ ମଥା । ୫ ।
 ଚୁଡ଼କୁ ମୁଣିର ଦେହ ସାଉଁଳି । ନ ଖାଇବା ଯାଏ ହୁଏ ବାଉଳି । ୬ ।
 ଚୁଡ଼କୁ ମୁଣିର ଅପୁର ବସ । ଘୁନା ଗୁଙ୍ଗୁଡ଼ରେ ମେ ମୁଣି ବସ । ୭ ।
 ଚୁଡ଼କୁ ମୁଣିର ଖାଦ୍ୟ ଯେ ଘାସ । ମୁଣିକା ମଧ୍ୟରେ କରେ ସେ ବାସ ।

ଗୋଟିଏ ବାଳକା ମୁଣିକା ନିମିତ୍ତ ଗୋଟିଏ ମୁଣିର ଖେଳନା ଗୋଟିଏ
 କାଳର ନିମିତ୍ତ ଯୁଦ୍ଧ ଗୁଙ୍ଗୁଡ଼ରେ ସଂଗ୍ରହରେ ରଖି ଅବୁଦ୍ଧ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
 ମୁଣିର ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଅଙ୍ଗରକଥା ପଢ଼ିବ ସେହି ସେହି ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତିକରିବ ।

ପିଡ଼ିରସ ।

ପିଡ଼ିରସ ମଧ୍ୟେ ମଧୁର ସାର,
 ନିମ୍ନ ପତର ଯେ ପତା ଅସାର ।
 କୁଣ ଲୁଣିଆଁ, ଚିନୁଳି ଆମ୍ବ ଲା,
 କଷାପଲ ମଧ୍ୟେ ଦରଜା, ଅସିଳା ;
 କଟୁ ଯେ କେମନ୍ତ, ବୁନ ଜାଣିବ,
 ଅଳ୍ପ ରୁଗୁଆ ଏ ଲଙ୍କା ମରତ ।

କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ବାଳକ ଏହି ପିଡ଼ିରସର ସମସ୍ତ ପଦାର୍ଥ ହାତରେ
 ଧରି ଗୁଣିବ ର ଅନନ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗିରିର ଅବୁଦ୍ଧ କରିବେ ।

ଦୋଳି ଖେଳ ।

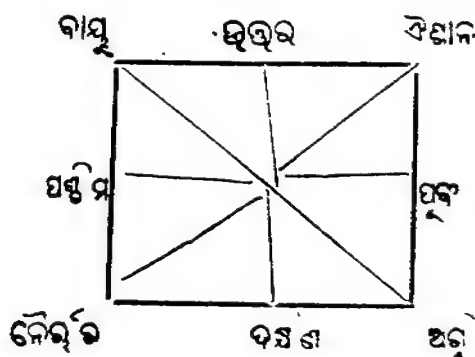

ଦୋଳ ଖେଳ ଖେଳିବାକୁ ଗୁଲ ଗୁଲ, ଭାଇ,
 ଦୋଳ ଦେଖ ଝୁଲୁଥୁ, ବସେ ମୁହଁ ଯାଇ । ୧ ।
 ବସିଛି ମୁଁ ସାବଧାନେ, ଦିଅ ତାକୁ ଠେଲ,
 ଠେଲ ନେଇ ବହୁ ଦୂର, ଅଖ ପୁଣି ଯେଲ । ୨ ।
 ଦୋଳ ଖେଳ ଖେଳିବାକୁ, ଗୁଲ ଗୁଲ, ଭାଇ,
 ଦୋଳି ଦେଖ ଝୁଲୁଥୁ, ବସ ତହିଁ ଯାଇ । ୩ ।

ଗୋଟିଏ ଛୁତ୍ର ଦୋଳି ଟାଙ୍ଗି ଦେଇ ଦୁଇପାଖରେ ଦୁଇ ଜଣବାଳିକା
 ବା ବାଳିକା ଠିଆ ହୋଇ ଅବୁଦ୍ଧି କରିବେ । “ଠେଲଦେବା” ଓ “ପୁଣି
 ଯେଲ ଅଣିବା” ଅଭିନୟ କରିବେ । ପ୍ରକୃତ ଦୋଳି ନ ଥିଲେକେବଳ
 କୃତ୍ର ସଜାଳନଦ୍ୱାରା ଏହି କିନ୍ତୁ ଦେଖାଇ ଦିଆଯାଇ ପାରେ ।

ଦିଗ ।

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଯେଉଁ ଅଛୁ କୁଏ ଉଦୟ,
ସେ ଦିଗଟି ପୂର୍ବ ଜାଣ ନିଶ୍ଚୟ । ୧ ।
ଯେଉଁ ପାଖେ ସର୍ଯ୍ୟ ଯାଅନ୍ତି ରୁଡ଼ି,
ପଶ୍ଚିମ ଦିଗ ସେ ନ ଯିବ କୁଡ଼ି । ୨ ।

ଠାଆ ହୋଇଲେ ପୂର୍ବକୁ ଅନାଇ
ତାହାଣ ପାଖ ଦକ୍ଷିଣ ବୋଲାଇ । ୩ ।

ବାମ ପାଖ ଅଛି ଅଟେ ଉତ୍ତର,
ଶିଶୁ ଏହି ଦିଗେ ବଢ଼ାନ୍ତି କର । ୪ ।
ଅଗ୍ନି କୋଣ ଅଟେ ପୂର୍ବ ଦକ୍ଷିଣ,
ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମ ବାମୁକୁ ଚିହ୍ନ । ୫ ।

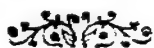
ନେରୁ କୋଣଟି ପଶ୍ଚିମ ଦକ୍ଷିଣ,
ଉତ୍ତର ପୁରୁଷେ ଡିଗାନୀ ଜାଣ । ୬ ।

ଗୁରୁଟି ଦିଗ ଯେ, କୋଣ ଗୁରୁଟି,
ଏହିପରି ହେଲା ଦିଗ ଅଠୋଟି । ୭ ।

ଅଧ ତଳ ଅଟେ, ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଉପରେ,
ଦିଗ ଦିଗ ହେଲା ଏହି ରୂପରେ । ୮ ।

ସୁଖମାନେ ଏହି ଗୀତର ଅକ୍ଷର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଯେଉଁ ଦିଗର କଥା
 ଯେତେବେଳେ ପଢ଼ିବ, ସେତେବେଳେ ସେହି ଦିଗ ଅଡ଼କୁ ଭ୍ରମ
 ନିୟମରେ ଘୁରି ଯାଇ ଦୃଷ୍ଟ ବଢ଼ାଇ ଦେଖାଇବେ । ଅଥ ଉଦ୍ଧୃ ବେଳେ
 ସୁଖିକ କୁଦାମ୍ଭର ଉପରକୁ ଉଠିବ ଓ ତଳେ ପଡ଼ିବ । ଦଶଦିଗ ବେଳେ
 ଶିପ୍ରତା ସହକାରେ ସବୁ ଅଡ଼କୁ ଦୃଷ୍ଟ ସମ୍ମାନନ କରବ ।

ପ୍ରଥମବର୍ଣ୍ଣୀୟ ଶିଶୁଶ୍ରେଣୀ ।

ଦ୍ଵିତୀୟବର୍ଣ୍ଣୀୟ ଶିଶୁଶ୍ରେଣୀ ।

ଉଠା ବୟା ।

ଏକ ଏକ ଦୁଇ ଚନ୍ଦ୍ର ଧାଡ଼ି ହୋଇ । ୧ ।
 ଦୁଇ ଦୁଇ ଗୁରୁ କୁହ କୁଦା ମାରି । ୨ ।
 ତିନି ତିନି ଛଅ କହ ବସି ଯାଅ । ୩ ।
 ତିନି ଗୁରୁ ସାତ ଯୋଡ଼ି ଦୁଇ ହାତ । ୪ ।
 ଗୁରୁ ଗୁରୁ ଅଠ କହ ପୁଣି ଉଠ । ୫ ।
 ଗୁରୁ ପାଞ୍ଚ ନଅ ଉଠି ଗଲି ଯାଅ । ୬ ।
 ପାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚ ଦଶ ପୁଣି ଯେଉଁ ଅସ । ୭ ।

ଏହିପରି ଅବ୍ୟାକ ଅନୁଷ୍ଠାରେ ସେତିକି ସଂଖ୍ୟକ ସୁଖ ଅସି ମିଶ୍ର
 ଅବୁଦ୍ଧ କରବେ ।

ଚିରୀର ।

ମୋ ଶିର ଉପରେ ଅଛି, ଦେଖ, କଲା ଦେଖ,
 ଲଳିତେ ହାତ ମାରୁଛି, ଏ ମୋ ଗଣ୍ଡ ଦେଖ । ୧ ।

ବୁଦ୍ଧିଶୀ ଶୋଭେ, ଦେଖ ମୋ ବୁଦ୍ଧ ନୟନ;
 ନାହିଁକା ଏହାକୁ କହେ; ଏ ବୁଦ୍ଧ ଶବ୍ଦେ । ୧ ।
 ଚିତ୍ତ ଦେଖ ହେ, ଏହି ମୋ ମୁଖମଣ୍ଡଳ,
 ଉପରେ ରହିଛି ଖୁସ୍, ଅଧର ଯେ ତଳ । ୨ ।
 ହାତ ମାରେ ମୁହିଁ କାନ୍ଦେ, ଦେଖ ଏ ମୋ ଗାଲ,
 ଏହା ଅଟେ ମୋର କଣ୍ଠ, ଏହି ବସସ୍ତ୍ରଳ । ୩ ।
 ବୁଦ୍ଧ ବାହୁ ଏହି ମୋର, ଏହି ପୁଣି ପୁଣି,
 କହୁଣୀ ପ୍ରକୋଷ୍ଠ ଦେଖ. ଏହି ମଣିବନ୍ଧ । ୪ ।
 ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠ, ଚର୍ଚ୍ଚନା, ମଧ୍ୟା, ଅନାମିକା ପୁଣି,
 କନିଷ୍ଠା ଅଙ୍ଗୁଳ ସଙ୍ଗେ, ଦେଖ, ଗଣି, ଗଣି । ୫ ।
 ଉଦର ଏହାକୁ କହ, ଏହି ପୁଷ୍ପଦେଶ.
 ମେରୁଦଣ୍ଡେ ହାତ ଦେଇ, କର ସଦା ଶେଷ । ୬ ।
 ଗୋଡ଼ି ଦକ୍ଷିଣ ଦେଖ, ଏ ଗୋଡ଼ି ବାମ,
 କଟି, ନାଭି, ଏହି ଦେଖ. ଉରୁ ଏହା ନାମ । ୭ ।
 ଏ ମୋ ଗୋଇଁ, ପାପୁର, ଅଙ୍ଗୁଳ ସଜ୍ଜଳ,
 ରକ୍ତ, ମାଂସ, ଅସ୍ଥି ଦେଖ. ବରୁଣ କୌଶଳ । ୮ ।
 ସେ ବରୁଣ ପାଦପଦ୍ମେ, ନମସ୍କାର କର,
 ଭକ୍ତି ଭରେ ବରୁ ନାମ, ଗାଥା ହରିନର ! ୯ ।

ଏହା ଗୋଟିଏ ଯୁଦ୍ଧର ଅଭିନୟ । ଛାତ୍ରମାନେ ଧନ୍ତ ହୋଇ ଠିଆ
 ହୋଇ ଶରୀରର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଂଶ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
 ଅନୁଭବ କରୁଥିବେ । ଶେଷରେ ବରୁଣ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ପାଦଟି ଅନୁଭବ
 କଲବେଳେ ହାତ ଯୋଡ଼ି ଅବନତମୁଖ ହେବେ !

ରତ୍ନସ୍ତୁ ।

ॐ

ଗୋପାଳ—ଅକ୍ଷି ତୁମ୍ଭ ଅକ୍ଷ ଦେଖିବାପାଇଁ,

ଦର୍ଶନ ରତ୍ନସ୍ତୁ ତେଣୁ ବୋଲାଇ ।

ହରି—ମୁଣ୍ଡ ତୁମ୍ଭ ପାଶେ ଚିତ୍ତେ କାନ,

ତହିଁରେ ହୁଅଇ ଶ୍ରବଣ ଜ୍ଞାନ ।

ସୁମ—ନାସିକା ସୁନ୍ଦର ଦର୍ଶନ ବାରେ,

ତାହା ଯୋଗେ ମୁହିଁ ନିଷାସ ମାରେ ।

ଶ୍ୟାମ—ଦାଣ୍ଡେଇଁ ସୁ ନାମ ବୋଲାଇ ନାକ,

ଜଳ ଅକ୍ଷ ମୁଖ ଉତର ପାଶ ।

ଚନ୍ଦ୍ର—ରସ ସୁଦ ଗୁଣ ଜାଣି ପାରଇ,

ରସନେଇଁ ସୁ ଯେ ତାହାକୁ କହି ।

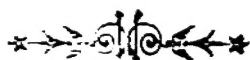
ଦାମ—ତମ୍ଭ ବାରି ପାରେ ଉଷ୍ଣ ଶୀତଳ,

ତେଣୁ ସ୍ପର୍ଶେଇଁ ସୁ ନାମ କେବଳ ।

ଗୋକୁଳ—ପଞ୍ଚେଇଁ ସୁ ଯାବ ଏକା ଥରକେ,

ଚିତ୍ତ ହାତ ମାରି ସର୍ବ ବାଳକେ ।

*ଜଣ ବାଳକ ଯଥାର୍ଥ ପ୍ରତ୍ୟେକ ରତ୍ନସ୍ତୁକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରି ଅବୃତ୍ତି
କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରତ୍ନସ୍ତୁର କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଦେଖାଇବେ । ଯଥା,
ଦେଖିବା, ଶୁଣିବା, ସ୍ପର୍ଶିବା, ସ୍ବାଦକାର୍ଯ୍ୟବା, ଉଷ୍ଣତା ଓ ଶୈତ୍ୟ ବାରିବା
ଉଦ୍ୟାଦ । ଶେଷରେ ପଞ୍ଚେଇଁ ସୁଯାକ ସ୍ପର୍ଶ କରିବେ ।

ଜାମୁ ।

—♦♦—

ଜାମୁଗଛ, ଭଲ ଗଛ, କଳା ଫଳ ଫଳେ ।

ଗୋଟି ଗୋଟି ଝୁଲୁଥାଏ, କେତେ ପଡ଼େ ତଳେ । ୧ ।

ବାଳକାମାନେ ଏ ଗୀତ ଅବୁଝି କରନ୍ତି । “କଥାଶ୍ରରେ
 ଖୋଇବା” “ଠୁକୁ ଠୁକୁ ହୋଇ ଚାଲିବା”, “ଭୋ ଭୋ ବୁଦ୍ଧିବା”
 “ହୁଅ ଘୋ, ଘୋ ହେବା” ଏ ସବୁର ଅଭିନୟ ହେବ । ଏହାର
 ଅବୁଝି ସ୍ନେହସୂଚକ, ଧୀର ଓ ସୁମିଶ୍ର ହେବ ।

ବିରାଡ଼ି ।

ମା ଭୁଁ, ମାଭୁଁ ହୋଇ ବୋବା ଏ ସୁପ୍ତି,
 ଦୁଧ ଭାତ ଦେଲେ ଚୁଆଇ ଖୁସି । ୧ ।
 ଶୁଏ ଚୁଆଁ ମୁଣ୍ଡେ ଭୁଞ୍ଜିଥାନ୍ତି,
 ଅଳ୍ପରେ ବିରାଡ଼ି ବାଦ ସମ୍ମାନେ ।
 ମୁଷା ଛୁଟିଫୁଟି, ପକ୍ଷୀ ଛୋଟା,
 ମାଝି, ମାଂସ, ଦୁଗ୍ଧେ ଗରାଧା ତାର ।
 ତାର ଚାରି ଗୋଡ଼ ଅଟେ ନିଲଥା,
 ପାଦ ତଳପାଞ୍ଜି ଯେ କଥା କଥା ।
 ଅଗ ଗୋଡ଼େ ପାଞ୍ଜି, ପଛରେ ଚାରି,
 ଗୁଣିଗଲେ ନିଶ ପଡ଼େ ବାହାର । * ।

ଶୁଣି ହେଲେ ପୁଣି ଲଙ୍ଘନ ପିଟେ,
 ବାତେ ନିଶ ଦେଇ ଦେହକୁ କଷେ । ୭ ।
 ଅଣି ନବ ଜଳ, କର ଦାନ୍ତୁଆ,
 ମା' ଠାରୁ ଶିକାର ଶିଖନ୍ତି କୁଆ । ୮ ।
 ଭୋକ ଲାଗିଲେ ସେ ପାଦେ ଲେଟଇ,
 ଅନ୍ତ୍ରପିଲେ ଘୁଡ଼ୁ, ଘୁଡ଼ୁ କୁଅଇ । ୯ ।
 ବିଷଡ଼ିକୁ ସେଦ କର ଖାଇକ,
 କୁଅ ନରନ୍ତର ତାର ପାଇକ । ୧୦ ।

ଜଣେ ବାଳିକା ଖେଳରେ ଯୋଷା ବିଷଡ଼ିଏ ଧର ଓ ବିଷଡ଼ିକ
 ବିଶେଷ ବିଶେଷ ଅଙ୍ଗରେ ଦାତ ମାର ଆବୁର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଭିନୟ
 କରବ । “ଘୁଡ଼ୁ” “ଘୁଡ଼ୁ” ଶବ୍ଦଟି ମଧ୍ୟ ଅନୁକରଣ କରିବେ ।

ଆଉ ।

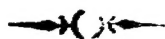

ପାକଲା ଆଉ, ପାକଲା ଆଉ,

କିଏ କଣିବ ପାକଲା ଆଉ,

ପାକଲା ଆଉ, ପାକଲା ଆଉ, କଣି ନେବା ଅସ, ପାକଲା ଆଉ ।

କେତେବୁଡ଼ିଏ ଶିଶୁ ଠିଆ ହୋଇ ଥିବେ । ଜଣେ ବାଳକ,
 ଅତଗୁଡ଼ିଏ ଧର ଏହି ଗୀତଟି ବୋଲି ବୋଲି ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ
 ପଢ଼ୁଛନ୍ତି । ସେମାନେ କିଛି କିଛି କଣିବାର ଅଭିନୟ କରିବେ ।

କଟକ ଦତ୍ତପ୍ରେସରେ ଶ୍ରୀ ହରମୋହନ ଦତ୍ତଙ୍କ ଦ୍ଵାରା
 ମେସିନ୍‌ରେ ମୁଦ୍ରିତ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାବେଶର ନନ୍ଦକ ପ୍ରଣୀତ ।

ପ୍ରହର

ଅଭିନବ ସଂସ୍କରଣ ।

ପ୍ରହର ପୁସ୍ତକ ଅନେକ ଭିନ୍ନରୁ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହେଉଥିବା ବ୍ୟବସାୟ ଶିକ୍ଷକ ମହୋଦୟମାନେ ଏହାର ଅଭିନବ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଉପସ୍ଥାପନକରି ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପଢ଼ାଉ ଥିବେ । ଚର୍ଚ୍ଚମାନ ଏହାର ଅଭିନବ ସଂସ୍କରଣ ପ୍ରକାଶ ହୋଇଅଛି । ଅପଣମାନେ ତତ୍ତ୍ୱ ନେଲେ ଉଚିତର ସମସ୍ତ ପୁସ୍ତକାଳୟରେ ଓ ଆସୁର ଓ କିରୀଟକ ପୁସ୍ତକାଳୟରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି ପାରିବେ ।

ପ୍ରକାଶକ ।

ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ମହାପାତ୍ର ।

ପ୍ରହର ଅତି କ୍ଷୁଦ୍ର ଅସୁର ଏହି ପ୍ରକାଶନରେ ସମସ୍ତ ଭୂତ ପ୍ରଚଳିତ ଓଷ୍ଠା ଶାସ୍ତ୍ର, କଳା, ପ୍ରାଚୀନ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ଓ ଉଚ୍ଚର କଳା ଓ ଓଷ୍ଠା ମାନେ କହି ମିଳେ, ନୂତନ ଓ ପ୍ରାଚୀନ କବ୍ୟମାନଙ୍କ ଗୀତ ଗାଥା, ନଟକ, ଉପନ୍ୟାସ, କବି, ପୁରାଣ ଗ୍ରନ୍ଥ, ବିମାୟଣ, ଛନ୍ଦ, ଭଜନ, ଭଗବତ୍, ସୁଅଙ୍ଗ, ସଙ୍ଗୀତ ଓ ପ୍ରାଚୀନ ଲବଙ୍ଗେଶ୍ୱ ପୁସ୍ତକମାନ ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟରେ ଦିଆଯାଏ । ଏହି ବ୍ୟତୀତ ନିଜ ବ୍ୟବହାରୀ କାଗଜ, ମେଲ୍ ପିଲ୍, କଲମ, ଦୁଆର, ଲବଙ୍ଗାଦି ସ୍ୱେଦନାଶ୍ୱ ପଦାର୍ଥମାନ ଅତି ଶୀଘ୍ର ତାଙ୍କ ଓ ଘେରୁ ଯୋଗେ ପଠାଇ ଥାଉ । ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥରେ ମାତ୍ର ମାତ୍ର ମାତ୍ର କୁଣ୍ଡିତାବେଳେ । ଭବ ।

ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥାନ ।—ଶ୍ରୀ କିରୀଟକ ପୁସ୍ତକାଳୟ ।

କାଲକତ୍ତା । ପୋଷ୍ଟ ଅଫ୍ ଫୁଲ୍‌ମାର୍କେଟ୍, କଟକ ।